

Sygn. akt III Ca 848/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 stycznia 2014r.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu, Wydział III Cywilny Odwoławczy w składzie

następującym:

Przewodniczący - Sędzia: SO Zofia Klisiewicz (sprawozdawca)

Sędzia SO Urszula Kapustka

Sędzia SO Katarzyna Kwilosz – Babiś

Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Burnagiel

po rozpoznaniu w dniu 8 stycznia 2014r. w Nowym Sączu

na rozprawie

sprawy z powództwa K. K. (1)

przeciwko A. K.

o obniżenie alimentów

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Gorlicach

z dnia 16 lipca 2013r., sygn. akt III RC 274/12

oddala apelację.

Sygn. akt III Ca 848/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16.07.2013r. sygn. akt III RC 274/12, Sąd Rejonowy w Gorlicach w sprawie z powództwa K. K. (1) przeciwko A. K. o obniżenie alimentów z kwoty 300 zł na kwotę 0,01 zł, oddalił powództwo.

Sąd ustalił, że wyrokiem Sądu Okręgowego w Nowym Sączu z dnia 30.01.2012r. sygn. akt I C 166/11, małżeństwo K. i A. K. zostało rozwiązane przez rozwód z wyłącznej winy K. K. (1). Wyrokiem powyższym zobowiązano pozwanego (powoda w niniejszej sprawie) do płacenia na rzecz A. K. alimentów w wysokości 300 zł miesięcznie. W chwili orzekania rozwodu A. K. była osobą bezrobotną, z wykształceniem podstawowym, bez wyuczonego zawodu, a także cierpiała na epilepsję i chorobę kręgosłupa.

Obecnie pozwana ma 31 lat, wykształcenie podstawowe, nie posiada wyuczonego zawodu. Jest zarejestrowana w Urzędzie Pracy bez prawa do zasiłku. Nadal cierpi na epilepsję, schorzenia kręgosłupa, lecz się u ginekologa, zaś od czasu rozwodu jej stan zdrowia się pogorszył, gdyż z powodu wady wzroku zmuszona jest nosić okulary (koszt zakupu to kwota 220 zł). Pozwana na lekarstwa wydaje miesięcznie ok. 100 zł. Utrzymuje się z alimentów zasądzonych od powoda oraz zasiłku rodzinnego w wysokości 106 zł miesięcznie, poza tym nie otrzymuje z opieki społecznej żadnych

świadczeń. A. K. mieszka u swojej matki, która ponosi większość kosztów utrzymania mieszkania. Pozwana na zmianę z matką kupuje butlę gazową (koszt ok. 60 zł miesięcznie), a także opał na zimę. Jedzenie kupują oddzielnie. Małoletni syn stron K. K. (3) ma 6 lat, od września 2012r. uczęszcza do przedszkola w godzinach od 8.30 do 12.30 - pozwana z tego tytułu pokrywa jedynie koszty związane z dodatkowymi zajęciami i ubezpieczeniem. Pozwana bezskutecznie poszukuje pracy (także przy pomocy ofert przesyłanych jej przez powoda). Ze względu na stan zdrowia jej możliwości znalezienia pracy są ograniczone, bowiem nie może pracować na wysokości, pod napięciem, przy urządzeniach w ruchu. K. K. (1) pracuje w Biurze Handlu Zagranicznego (...) w K. za wynagrodzeniem miesięcznym 1 500 zł brutto.

Na tle tak ustalonego stanu faktycznego Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, że powództwo K. K. (1) nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem w wyniku rozwodu sytuacja pozwanej uległa istotnemu pogorszeniu, a stan taki trwa nadal. Pomimo iż małoletni syn K. uczęszcza do przedszkola, to pozwana nie może znaleźć pracy głównie ze względu na brak wykształcenia, brak wyuczonego zawodu oraz stan zdrowia, który od czasu orzeczenia alimentów uległ nawet pogorszeniu. Pozwana samotnie opiekuje się dzieckiem stron, którego koszty utrzymania wzrosły, zaś powód poza egzekwowanymi przez komornika świadczeniami alimentacyjnymi nie przyczynia się do wychowania i utrzymania syna. W tej sytuacji Sąd z uwagi na brak zaistnienia przyczyn określonych w art. 138 kro, powództwo oddalił.

Powyższy wyrok zaskarżył powód apelacją, w której zarzucił naruszenie przepisów postępowania przez bezzasadne pominięcie wniosków dowodowych na okoliczności przez niego wnioskowane, w tym na okoliczności; niekorzystania przez pozwaną z możliwości uzyskania kwalifikacji lub przyuczenia do zawodu oraz na brak możliwości łożenia przez powoda na utrzymanie pozwanej kwoty ponad 0,01 zł miesięcznie, nadto przez dowolną i niepełną ocenę dowodów prowadzącą do bezzasadnego uznania, że nie wystąpiła zmiana stosunków uzasadniająca obniżenie alimentów do kwoty 0,01 zł.

W związku z powyższym powód wniósł o uzupełnienie postępowania poprzez dopuszczenie dowodów wymienionych w apelacji oraz o zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie powództwa w całości.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

W sprawie nie zachodzą uchybienia, skutkujące nieważnością postępowania, a których istnienie Sąd Okręgowy jest obowiązany rozważyć z urzędu – art. 378 § 1 kpc.

Nie znalazł uzasadnienia zarzut apelującego pominięcia zgłaszanych przez niego wniosków dowodowych. Zarówno dowody z ofert pracy, szkoleń i inne informacje o możliwościach zatrudnienia pozwanej zostały dopuszczone przez Sąd na rozprawach w dniu 21.05.2013r. (k.92) i w dniu 16.07.2013 r. (k.122). Sąd, także zgodnie z wnioskami powoda, zwrócił się do Powiatowego Urzędu Pracy w G., Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Komornika przy Sądzie Rejonowym w G. o przedstawienie informacji na okoliczności mające znaczenie w niniejszej sprawie i takie informacje zalegają w aktach niniejszej sprawy. Również akta komornicze prowadzone przez Komornika przy Sądzie Rejonowym w G. Kmp (...), Kmp(...) oraz akta sprawy rozwodowej prowadzonej w Sądzie Okręgowym w Nowym Sączu sygn. akt I C 166/11 były podstawą rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie. W związku z tym zarzut nieuwzględnienia przez Sąd przedmiotowych wniosków dowodowych jest całkowicie niezasadny. Nie było natomiast potrzeby zwrócenia się do przedszkola, do którego uczęszcza syn stron z uwagi na fakt, iż pozwana nie ma możliwości podjęcia zatrudnienia nie z powodu sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem, ale z powodu przede wszystkim stanu zdrowia, o czym będzie mowa w dalszej części.

Nie ma racji apelujący twierdząc, iż Sąd dokonał dowolnej i niepełnej oceny dowodów. Jak zostało wywiedzione wyżej, Sąd przeprowadził prawie wszystkie zawnioskowane przez powoda dowody, dokonał przejrzystej i rzeczowej ich oceny, jak również innych dowodów zgromadzonych w sprawie, rozważył je w sposób wszechstronny, przeprowadzając logiczny i rzeczowy wywód, który doprowadził do trafnych ustaleń faktycznych. Strony w procesie mają równy status, zatem skoro powód miał możliwość wnioskowania dowodów, to nie znajduje uzasadnienia sprzeciw powoda co do dopuszczenia dowodów zgłoszonych przez pozwaną. Jeżeli tylko dowody te dotyczyły przedmiotowej sprawy i

służyć miały ustaleniu istotnych okoliczności, to Sąd słusznie dopuścił je i wziął pod uwagę przy rozstrzygnięciu. Określanie przez powoda przedstawienia przez pozwaną faktur dokumentujących zakup artykułów żywnościowych żenującym działaniem obliczonym na wywołanie odpowiedniego wrażenia, jest wielce niestosowne w sytuacji, gdy pozwana wychowuje i opiekuje się wspólnym dzieckiem stron i robi to samotnie, bez żadnego udziału powoda w tym zakresie. Skoro powód uważa prezentowanie faktur na jedzenie za żenujące, to chyba nie przyjmuje w takim razie do wiadomości, iż zarówno pozwana jak i ich małoletnie dziecko najzwyczajniej w świecie potrzebuje jedzenia, aby żyć i w dokumentowaniu tego nie ma nic niestosownego czy też „żenującego”. Przedstawiając owe faktury prawidłowo chciała pozwana nakreślić obraz swojego życia, a fakt, iż robi zakupy zbiorcze w tanich sklepach stanowi o tym, że pozwana żyje bardzo skromnie. Z kolei z twierdzeń powoda zdaje się wynikać, iż nie bardzo wie, z czym się wiąże wychowywanie dzieci i ile wysiłku i kosztów ono wymaga.

Kontynuując, Sąd Rejonowy miał do dyspozycji obszerny materiał dowodowy, który posłużył mu do ustalenia prawidłowego stanu faktycznego. Przy tym dokonując tych ustaleń nie dopuścił się jakiegokolwiek naruszenia czy to reguł logiki formalnej, czy też związków przyczynowo-skutkowych. Podważenie oceny materiału dowodowego może mieć miejsce tylko w okolicznościach wyjątkowych, jeżeli pozostaje w sprzeczności właśnie z zasadami logicznego rozumowania, bądź też przeczy regułom doświadczenia życiowego (wyrok SN z dnia 15.02.2001r., II CKN 391/00). Skoro istnienia żadnej z tych okoliczności apelujący nie wykazał, nie ma podstaw, aby podważać ocenę dokonaną przez Sąd I instancji. Ponadto powód zdaje się zapominać, iż jego twierdzenia zawarte w pismach procesowych nie stanowią materiału dowodowego, a są jedynie określeniem własnego stanowiska procesowego powoda w sprawie. Materiałem dowodowym mogłyby być - gdyby zainteresowany skorzystał z możliwości ich przeprowadzenia - jego zeznania jako strony.

Obowiązek świadczeń alimentacyjnych po rozwodzie stanowi kontynuację obowiązku wzajemnej pomocy powstałego przez zawarcie związku małżeńskiego (art. 27 kro), stanowi zatem niejako przekształcenie już istniejącego obowiązku alimentacyjnego (T. Sokołowski, Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz, LEX 2013, 152349). Uzasadnieniem wprowadzenia omawianej regulacji była trwałość związków małżeńskich co do zasady i związane z tym obowiązki małżonków także w strefie finansowej. Jak podkreślił Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 25.10.2012r., (SK 27/12) „zawierając małżeństwo, kobieta i mężczyzna dobrowolnie przyjmują na siebie zobowiązanie do zaspokajania potrzeb rodziny (art. 27 kro), które nie tylko nie jest ograniczone w czasie, ale w założeniu (w prawidłowo funkcjonującym małżeństwie) ma trwać do końca ich życia. (...) W wypadku uregulowanym w art. 60 § 2 kro taka relacja między małżonkami zostaje przedwcześnie skrócona i to jednostronną decyzją małżonka wyłącznie winnego rozkładu pożycia. Rezygnując z podtrzymywania małżeństwa, małżonek ten przesądza nie tylko o swojej sytuacji majątkowej, ale także o sytuacji majątkowej niewinnego małżonka, który miał prawo oczekiwać, że małżeństwo będzie trwałe, a uzyskana dzięki niemu sytuacja majątkowa względnie stabilna. W tym kontekście dożywotnie alimenty stanowią pewien substytut złamanej przez małżonka winnego obietnicy dożywotniego wspólnego pożycia i wzajemnej pomocy”.

Orzeczone na podstawie art. 60 § 2 kro obowiązek może ulec modyfikacjom w razie zmiany stosunków - art. 138 kro. Można zatem zmienić zarówno wysokość wypłacanych alimentów, jak i orzec wygaśnięcie obowiązku alimentacyjnego. W powiązaniu z art. 60 § 2 kro zmiana owa polegać będzie na zmianie okoliczności, które były podstawą przyznania takich alimentów, a więc okoliczności określonych w art. 60 § 2 kro. Uzasadnieniem zastosowania art. 138 kro będzie zatem np. zmiana wyroku rozwodowego poprzez zmianę rozłożenia ciężaru winy za rozkład pożycia małżeńskiego między byłymi małżonkami (wskutek wzruszenia prawomocnego wyroku), czy też późniejszy brak występowania istotnego pogorszenia się sytuacji materialnej małżonka niewinnego. Należy zwrócić uwagę na fakt, iż w omawianym przypadku bez większego znaczenia pozostaje pogorszenie sytuacji materialnej dłużnika alimentacyjnego, o ile nie wpływa ono na rozróżnienie sytuacji materialnej między uprawnionym, a zobowiązanym, przesłaniem bowiem instytucji z art. 60 § 2 kro jest pozostawanie na względnie równej stopie życiowej obu byłych małżonków.

Sytuacja pozwanej nie uległa zmianie w taki sposób by były podstawy do uchylecia obowiązku alimentacyjnego wobec niej, bo tak należy odczytać jego żądanie – obniżenie alimentów z kwoty 300 zł na kwotę 0,01zł. Pozwana bowiem, podobnie jak przed rozwodem, mieszka z matką, samotnie wychowuje dziecko, pozostaje bez pracy oraz cierpi na

liczne schorzenia. Pozwana winna znaleźć pracę na miarę swoich możliwości by poprawić swój status materialny, ale to automatycznie nie będzie oznaczało że istnieje podstawa do obniżenia czy uchylecia alimentów na jej rzecz. Nie ma racji także apelujący, iż pozwana nie korzysta z możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Z informacji PUP (k. 70) wynika, iż do pozwanej nie były kierowane żadne propozycje w tym zakresie.

Należy także dodać, że powód w sposób całkowicie bezpodstawny uważa pozwaną za osobę, która prowadzi pasożytniczy tryb życia, w sytuacji gdy sam jako młody i zdrowy człowiek, bez obciążenia opieką nad dzieckiem, swój miesięczny dochód przedstawia na kwotę 1 500 zł brutto.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy oddalił apelację jako niezasadną na podstawie art. 385 kpc.

Ref. SSR K. W.

Wyk. JS

(...)

(...)

1.(...)(...)

(...)

(...)